

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 203/05-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. júla 2005 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. M. B., V., zastúpeného advokátom JUDr. M. V., V., ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní sp. zn. P 491/01, 4 CoP 16/05, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. M. B. odmieta pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. mája 2005 doručená sťažnosť MUDr. M. B., V. (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaním doručeným ústavnému súdu 10. júna 2005, zastúpeného advokátom JUDr. M. V., V., ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej

republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní sp. zn. P 491/01, 4 Cop 16/05.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že uznesením krajského súdu č. k. P 491/01, 4 CoP 16/05-146 z 28. februára 2005 bolo zamietnuté jeho odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) č. k. P 491/01-133 z 9. decembra 2004. Napriek tomu, že odvolanie sťažovateľa bolo podľa jeho názoru podané v zákonom stanovenej lehote 21. januára 2005, krajský súd v odôvodnení predmetného uznesenia konštatoval, že odvolanie bolo podané zjavne oneskorene.

Sťažovateľ ďalej vo svojej sťažnosti uvádza, že rozsudok okresného súdu mu bol doručený 7. januára 2005, kedy ho osobne prevzal na pošte vo V. Sťažovateľ tak urobil bezprostredne po návrate do miesta svojho bydliska z návštevy svojich rodičov a nadväzujúcej dovolenky. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd bez toho, aby dôsledne a zákonne posudzoval opravný prostriedok (odvolanie podané sťažovateľom), nenariadil pojednávanie, na ktoré by predvolal účastníkov konania, ale podľa ustanovenia § 218 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku jeho odvolanie odmietol, pričom urobil tak napriek tomu, že v predkladacej správe okresného súdu sa potvrdzuje, že napadnutý rozsudok bol sťažovateľovi doručený 7. januára 2005.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti tvrdí, že pri rešpektovaní všetkých listinných dôkazov žurnalizovaných v spise okresného súdu by preto nevznikol zákonný dôvod pre uvedený procesný postup krajského súdu, ktorý pre sťažovateľa vylúčil možnosť napadnúť nezákonné rozhodnutie pre špecifickosť konania mimoriadnym opravným prostriedkom s poukazaním na ustanovenia § 238 ods. 4 a § 243f ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ vo svojom návrhu výroku rozhodnutia (petite) žiada, aby ústavný súd vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní

č. k. P 491/01, 4 CoP 16/05-146, prikázal krajskému súdu rozhodnúť o jeho odvolaní proti rozsudku okresného súdu a priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 Sk, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí podľa ustanovenia § 25 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“). Skúmal pritom, či má na jej prerokovanie právomoc, či sťažnosť má náležitosti podľa ustanovení § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde, či nie je neprípustná, podaná niekým zjavne neoprávneným alebo oneskorene, ako aj to, či nie je zjavne neopodstatnená.

Podľa čl. 142 ústavy súdy rozhodujú v občianskoprávných a trestnoprávných veciach.

V zmysle čl. 127 ústavy má ústavný súd právomoc konať a rozhodnúť o sťažnosti len vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže ochrany tých práv, ktorých porušenie namieta pred ústavným súdom, domáhať pred iným súdom. „Ústavný súd Slovenskej republiky zásadne nie je oprávnený prijať sťažnosť na ďalšie konanie, ak existuje všeobecný súd, ktorý v súlade so všeobecnou právomocou podľa čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky má aj zákonom vymedzenú právomoc konať o ochrane konkrétneho základného práva alebo slobody. Prijatie takej sťažnosti vylučuje nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej

republiky vyjadrený v čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ako princíp subsidiarity,“ – rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 130/02.

Zároveň ústavný súd v zmysle svojej ustálenej judikatúry upozorňuje, že ak má sťažovateľ možnosť domáhať sa ochrany svojich práv pred všeobecným súdom, podľa čl. 127 ods. 1 in fine ústavy je vylúčená právomoc ústavného súdu. Nedostatok právomoci ústavného súdu na konanie o sťažnosti nemožno odstrániť.

Ústavný súd zároveň nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k danému rozhodnutiu, ani skúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil.

Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z uvedeného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody.

Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a teda z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (napr. rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02).

Ústavný súd z uznesenia krajského súdu č. k. P 491/01, 4 CoP 16/05-146 z 28. februára 2005, ktorého fotokópia bola k sťažnosti sťažovateľa pripojená ako príloha, zistil, že krajský súd odmietol odvolanie sťažovateľa ako oneskorené podľa ustanovenia § 218 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku „... bez vecného pojednania veci...“.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti zastáva právny názor, že postupom krajského súdu, ktorý jeho odvolanie odmietol ako podané oneskorene a neprejednal vec na pojednávaní, bolo porušené jeho základné právo na prejednanie veci v jeho prítomnosti a vyjadriť sa ku všetkým dôkazom. Uvedený procesný postup krajského súdu zároveň podľa názoru sťažovateľa vylúčil možnosť napadnúť nezákonné rozhodnutie pre špecifickosť konania mimoriadnym opravným prostriedkom s poukázaním na ustanovenia § 238 ods. 4 a § 243f ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku.

Ústavný súd sa v súlade s ustálenou judikatúrou (napr. rozhodnutie III. ÚS 300/04) nestotožňuje s uvedenou interpretáciou ustanovenia § 237 v spojení s § 238 Občianskeho súdneho poriadku, a to najmä z toho dôvodu, že ustanovenie § 237 Občianskeho súdneho poriadku začína formuláciou „Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak...“, po ktorej nasleduje výpočet dovolacích dôvodov, v rámci ktorého pod písm. f) je uvedený ten, o ktorý sťažovateľ opiera svoju sťažnosť, a to „účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom...“.

Použitie výrazu „každému“ znamená, že na dovolacie dôvody podľa ustanovenia § 237 Občianskeho súdneho poriadku sa nevzťahujú obmedzenia prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 238 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku, čo vyplýva aj zo systematického zaradenia týchto obmedzení do rámca ustanovenia § 238 Občianskeho súdneho poriadku, v ktorom sú uvedené ďalšie samostatné dovolacie dôvody odlišné od dovolacích dôvodov podľa ustanovenia § 237 Občianskeho súdneho poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 5 Cdo 147/01 z 30. januára 2002 vyslovil obdobný právny názor, keď uviedol: „Prípustnosť dovolania podľa § 237 OSP prichádza do úvahy aj v prípadoch, v ktorých je inak dovolanie podľa § 238 ods. 4 a § 239 ods. 3 OSP vylúčené ...“. Ústavný súd rešpektuje právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorému bola zverená právomoc rozhodovať o prípustnosti dovolania.

Sťažovateľ mal teda možnosť domáhať sa ochrany svojich označených práv podaním dovolania podľa ustanovenia § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, čo zároveň vylučuje právomoc ústavného súdu.

Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Z uvedeného dôvodu je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, keď nie je daná právomoc všeobecných súdov – napr. rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 13/01.

V zmysle ustanovenia § 36 zákona o ústavnom súde v spojení s ustanovením § 142 Občianskeho súdneho poriadku ústavný súd rozhodol, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júla 2005